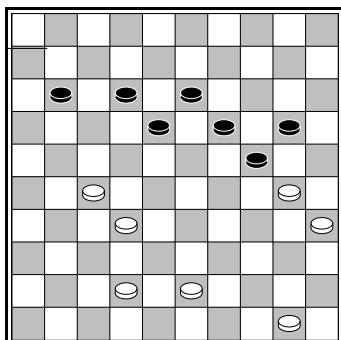

13. Slobodan potez

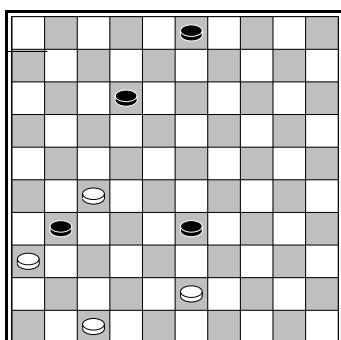
U prvom primjeru prethodnog poglavlja bijeli je napao figuru. Morate znati da napad figure daje vašem protivniku sloboden potez. Zbog toga je opasno napadati figure. Ako bijeli u ovoj poziciji napadne s 30 – 25, crni ne mora igrati 18 – 23. Crni može iskoristiti svoj sloboden potez za provedbu udara Weiss.

1. $30 - 25?$ $19 - 23!$
 2. 25×14 $24 - 30$
 3. 35×24 $23 - 29$
 4. 24×33 $13 - 19$
 5. 14×23 18×47

Ako crni uzme 5. 18 x 49?, dama se hvata putem 50 – 44 49 x 40 35 x 44 B+1.

Vratimo se na poziciju s dijagrama: Ako bijeli ne smije igrati $30 - 25$, što mora učiniti da bi se obranio od prijetećeg napada crnoqa $20 - 25$?

Bijeli može igrati 1. 50 – 44 kako bi nakon 20 - 25 načinio razmjenu igranjem 2. 44 – 39 25 x 34 3. 39 x 30.

Crni je upravo napao bijelu figuru na 27. Bijeli sada ima plan:

Figura 31 će doći na polje 22. Ako uspijem premiestiti figuru s 33 na 31, imam kombinaciju.

1. $47 - 41!$ 31×22
 2. $43 - 38$ 33×42
 3. $41 - 37$ 42×31
 4. 36×7

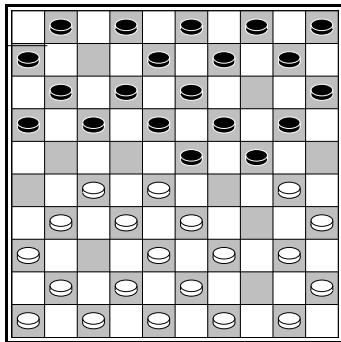
Stavimo sve figure na ploču i odigrajmo:

1. $33 - 28$ $18 - 23$
 2. $39 - 33$ $12 - 18$
 3. $44 - 39$ $7 - 12$

4. 31 – 27 20 – 24

To je Staro nizozemsko otvaranje. Ovo otvaranje je nekad bilo jako popularno a igra se još i danas! Bijeli zauzima jaka polja 27 i 28, dok je crni u posjedu polja 23 i 24. Ovo nazivamo **klasičnom pozicijom**. Sada je pozicija simetrična.

5. 37 – 31 14 – 20
6. 34 – 30

Crni sada može igrati 20 – 25. Bijeli ne može iskoristiti dobiveni slobodni potez. Vjerojatni nastavak nakon 20 – 25 je: 7. 41 – 37 25 x 34 8. 40 x 20 15 x 24.

Stvari se mijenjaju nakon:

6. 17 – 21

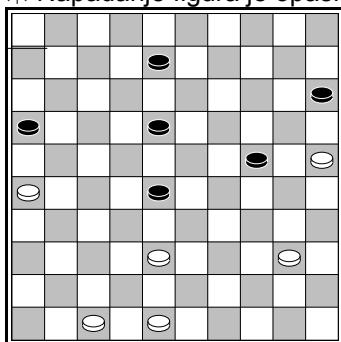
Bijeli sad mora odoljeti iskušenju napada 31 – 26?

7. 31 – 26? 24 – 29!!

Crni koristi slobodan potez za osvajanje figure. Na primjer: 8. 26 x 17 11 x 31 9. 36 x 27 29 - 34! 10. 40x29 23 x 25 C+1.

Nakon 7. 41 - 37 crni treba biti na oprezu. Nakon 20 – 25 bijeli osvaja figuru pomoću 27 – 22!.

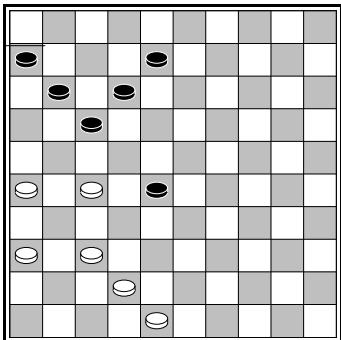
☀ Napadanje figura je opasno zbog toga što vaš protivnik dobiva slobodan potez!

U ovoj kompoziciji (Scheijen) bijeli forsirano dobiva stvaranjem slobodnog poteza.

1. 25 – 20! 24 – 30
2. 38 – 32! 28 x 37
3. 26 – 21 15 x 24
4. 47 – 42 16 x 27
5. 42 x 2 30 – 35
6. 2 x 30 35 x 44

7. 30 – 39 44 x 33
 8. 48 - 43

U ovoj kompoziciji H. van Meggelen pokazuje lijep način korištenja slobodnog poteza.

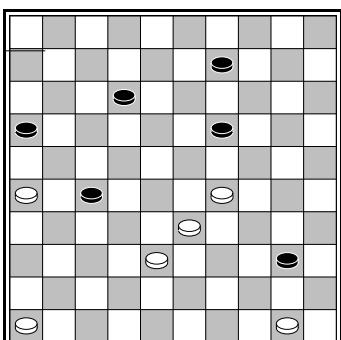
1. 27 – 22! 28 – 33
 2. 26 – 21!

Figura 21 lii figura 22 bit će žrtvovana na polju 17. 2 17 x 26 daje najdulju obranu.

2. 17 x 26
 3. 22 – 17 po izboru
 4. 42 – 38 33 x 31
 5. 36 x 7 6 – 11
 6. 7 x 16 26 – 31
 7. 48 – 42 31 – 36
 8. 42 – 37 8 – 12
 9. 16 – 11 12 – 18
 10. 11 – 7 18 – 22

Bijeli treba biti pažljiv: Nakon 11. 7 – 2? 22 – 28 partija završava remisom.

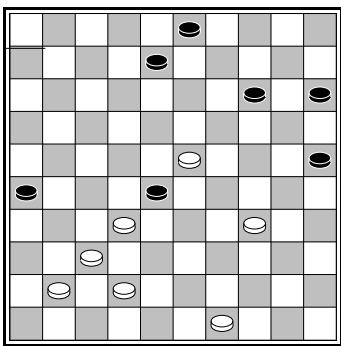
11. 37 – 31! 36 x 27
 12. 7 – 2 27 – 32
 13. 2 – 11 22 – 27
 14. 11 - 16

U ovoj kompoziciji (D. v.d. Berg) bijeli stvara slobodan potez kako bi omogućio provedbu udara.

1. 26 – 21! 27 – 31
 2. 33 – 28 16 x 27
 3. 50 – 44 40 x 49
 4. 29 – 23 49 x 32

5. 23 x 3 32 x 5
6. 3 x 37 5 x 41
7. 46 x 37

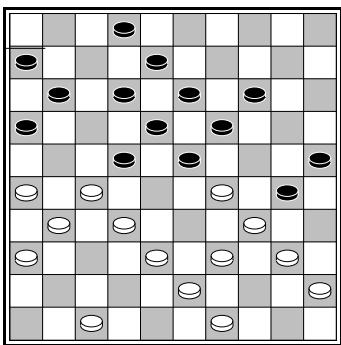

Bijeli stvara čak tri slobodna poteza. Bijeli koristi svoje slobodne poteze za stvaranje puta od polja 49 do 35.

1. 37 – 31!!

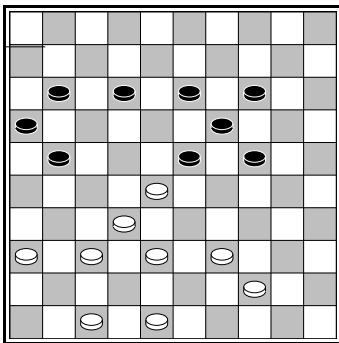
Nije bitno koje od 4 moguća uzimanja crni prvo izvrši. U svakom slučaju crni osvaja dame na poljima 46 i 48, nakon čega će dame završiti na poljima 19 i 30 kao hrana za marširajuću figuru s polja 49.

1. 26 x 48
2. 49 – 44 28 x 46
3. 44 – 40 46 x 19
4. 40 – 35 48 x 30
5. 35 x 2

Bijeli stvara slobodan potez i provodi lijep udar. Bijeli prisiljava protivnika na napad bijelih figura figurom 30, čime stvara priliku za pripremu udara.

1. 29 – 24! 30 – 35
2. 34 – 30!! 35 x 42
3. 47 x 38 25 x 34
4. 27 – 21! 16 x 27
5. 32 x 21 19 x 30
6. 21 – 17 12 x 21
7. 26 x 10

Crni je upravo odigrao 17 – 21 prijeteći 21 – 27.

1. 36 – 31 21 – 27?

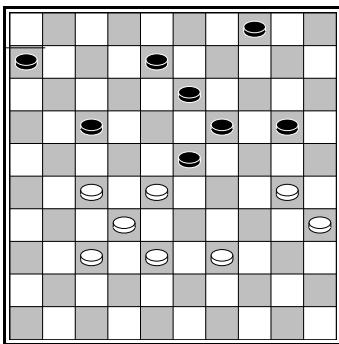
Nakon 2. 31 x 22 12 – 18 bijeli gubi.

2. 32 x 21! 23 x 34

Bijeli može iskoristiti slobodan potez za provedbu udara Royal, budući da crni mora poštovati pravilo većine..

3. 44 – 40 16 x 36

4. 40 x 16

U ovoj poziciji iz partije bijeli je učinio žrtvu nadajući se da će steći prednost, ali je njegov protivnik iskoristio prednost dobivenog slobodnog poteza.

1. 30- 24? 20 x 29

2. 39 – 33 29 – 34

3. 33 – 29

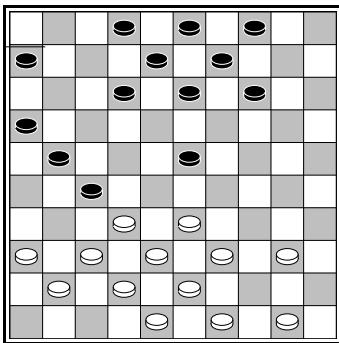
Nakon 3. 13 – 18? 4. 29 x 40 crni bi bio u problemima. 3. 34 – 39 4. 29 x 9 4 x 13 5. 28 – 22 itd. bi vjerojatno završilo remisom. Ali crni je proveo jednostavan udar i pobijedio.

3. 4 – 9!

4. 29 x 40 17 – 22!

5. 27 x 29 19 – 23

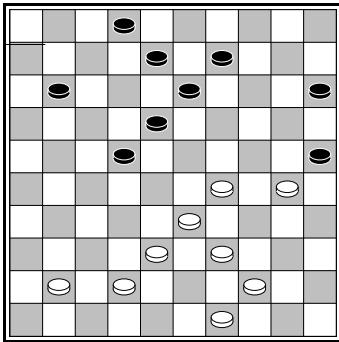
6. 28 x 19 13 x 31

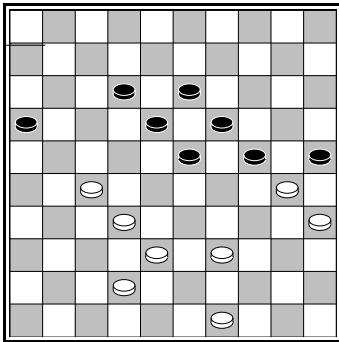
U ovoj partiji bijeli je odigrao naivan potez pružajući svom protivniku slobodan potez. Crni koristi put 6 x 46 za udar. Treba samo dovesti figuru na polje 11...

1. 37 – 31? 2 – 7!
2. 31 x 22 23 – 29
3. 33 x 24 13 – 19
4. 24 x 11 6 x 46

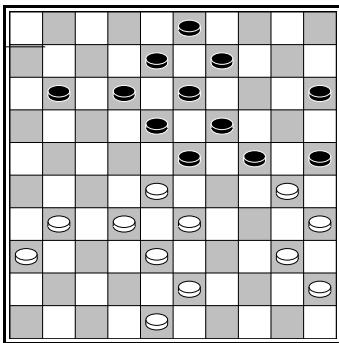
U zadacima 13.7 i 13.8 morate forsirano pobijediti!

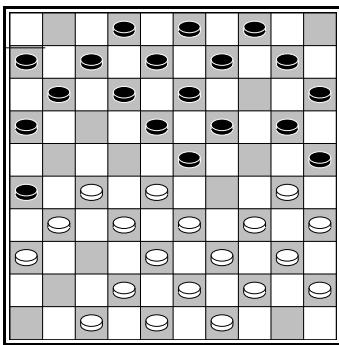
C 13.1

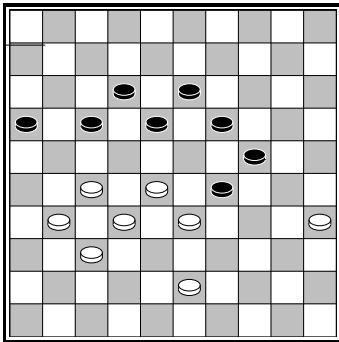
C 13.2

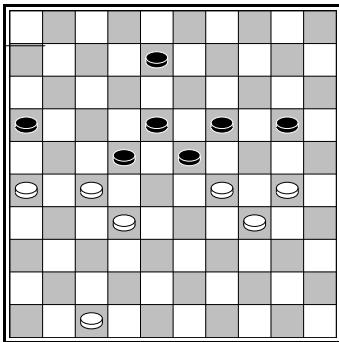
C 13.3

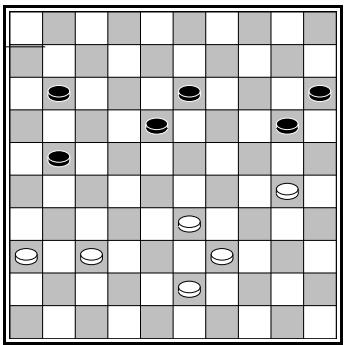
C 13.4

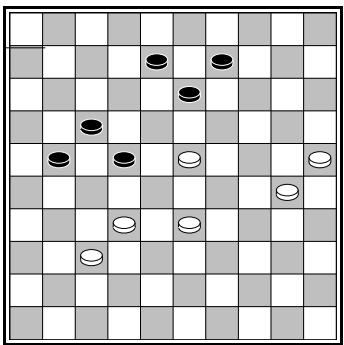
C 13.5

C 13.6

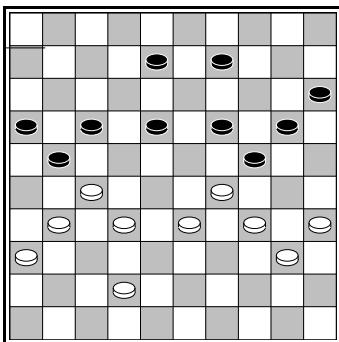
F 13.7

F 13.8

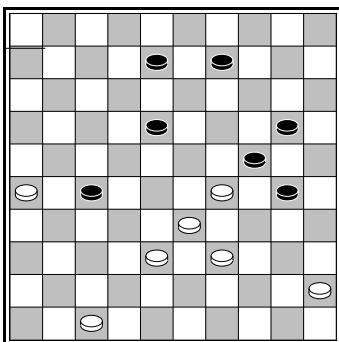
14. Stick* potez

Napadanje više figura je opasno. Kod takvog napada vaš rotivnik može odigrati stick* potez.

U partiji je crni odigrao 21 – 26. U ovom slučaju je tj potez vrlo opasan. Osim što je napao više figura, pozicija mu je vrlo osjetljiva i zbog toga što ima mnogo praznina, posebno prazninu na polju 13. Bijeli provodi udar i osvaja dvije dame.

1. 21 – 26?
2. 27 – 22! 26 x 30
3. 22 x 2 24 x 33
4. 35 x 4

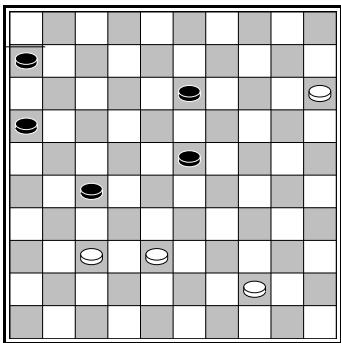

Bijeli može provesti udar uz pomoć stick* poteza.

1. 39 – 34! 30 x 28
2. 26 – 21! 24 x 42
3. 21 x 25 42 – 48
4. 45 – 40

Crna dama se hvata putem 48 – 26 5. 47 – 42 26 x 48 6. 40 – 34 48 x 30 7. 25 x 34 +

☼ Napadanje više figura je opasno zbog mogućeg stick* poteza!

U ovoj partiji bijeli je odigrao 38 – 33 zbog straha od stick* poteza koji ide nakon 15 – 10 23 – 28 ali u ovom slučaju bijeli ima lijepo rješenje.

1. 15 – 10 23 - 28

Bijeli ne može odmah doći do dame. Ako dođe na polje 5, dama se hvata, a nakon 2. 10 – 4 stick* potez 28 – 32 3. 4 x 36 32 x 43 dovodi do remisa.

2. 37 – 32!! 28 x 37

3. 10 – 4!

Sada stick* potez 27 – 32 ne funkcioniра: 4. 4 x 48 32 x 43 5. 48 x 25 +

3. 27 – 31

4. 4 x 36 16 – 21

5. 38 – 32 37 x 28

6. 36 – 41

Moguće je također odigrati prvo 44 – 39 i ostvariti napad pomoću dame u sljedećem potezu.

6. 28 – 33

7. 41 – 47 21 – 27

8. 47 x 20 27 – 32

Partija još nije završena. Uvijek ostanite koncentrirani sve dok posao nije u cijelosti završen.

9. 20 – 42 6 – 11

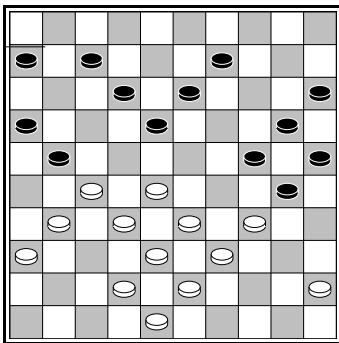
10. 44 – 39! 11 – 17

11. 39 – 33! 17 – 21

12. 42 – 26! 21 – 27

13. 26 – 48

☀ Kod obrane u teškoj završnici često možete koristiti stick* potez. posebno u slučaju kada protivnikova dama napadne više figura.

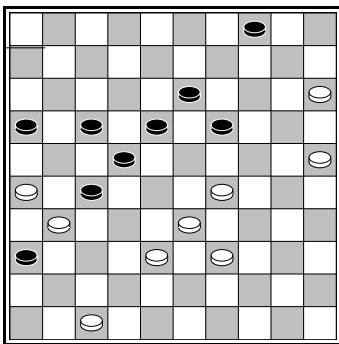
Pozicija iz partije G. Kolk – H. Jansen

Bijeli je forsirao udar uz pomoć stick* poteza. Za vrijeme udara bijeli stvara slobodan potez koji mu omogućuje trenutačno aktiviranje njegove dame.

1. 28 – 22! 21 – 26

Crni ne može zaustaviti prijetnju 31 – 26 potezom 7 – 11 zbog 2. 22 – 17 11 x 22 3. 31 – 26 22 x 31 4. 26 x 19 24 x 13 5. 36 x 27 B+1.

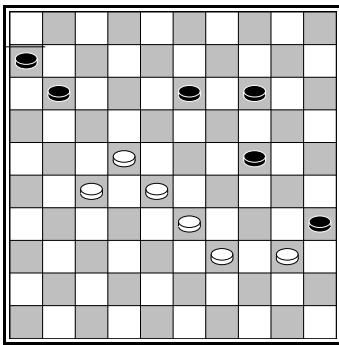
2. 33 – 29!! 26 x 17
3. 27 – 22! 24 x 44
4. 22 x 2 30 x 39
5. 2 x 49

Bijeli je mogao forsirati dobitni udar pomoću stick* poteza.

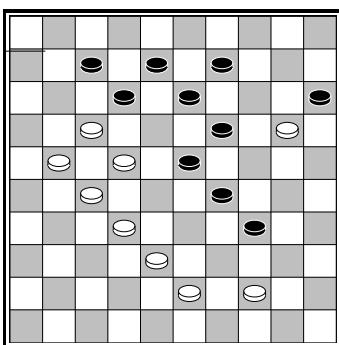
1. 25 – 20 19 – 23
2. 38 – 32! 23 x 43
3. 32 x 23 36 x 27
4. 33 – 28 22 x 33
5. 23 – 19 13 x 24
6. 20 x 49

U kompozicijama često vidimo poseban slučaj stick* poteza.

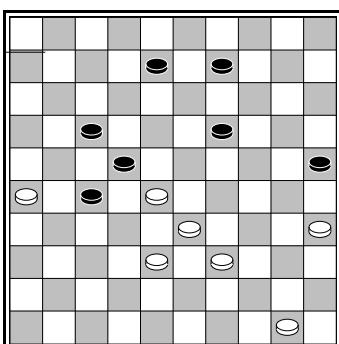
1. 22 – 17 11 x 31
2. 33 – 29! 35 x 22
3. 29 x 36

U drugom potezu 33 – 29 postavlja crnoga u poziciju u kojoj mora uzimati po pravilu većine. U ovom slučaju to se zove **afrički stick*** potez.

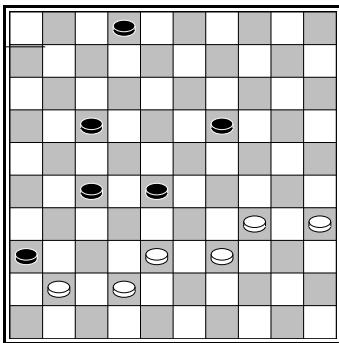

U ovoj kompoziciji bijeli koristi afrički stick* potez kako bi došao do udara i počistio ploču svojom damom.

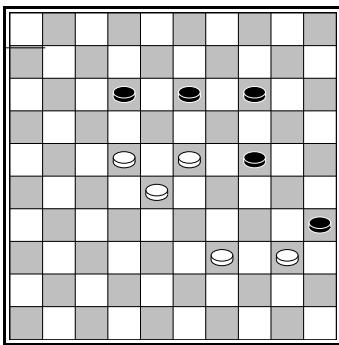
1. 17 – 11! 7 x 16*
2. 22 – 18 13 x 31
3. 38 – 33 16 x 40
4. 33 x 2 15 x 24
5. 2 x 28 40 – 45
6. 28 – 50

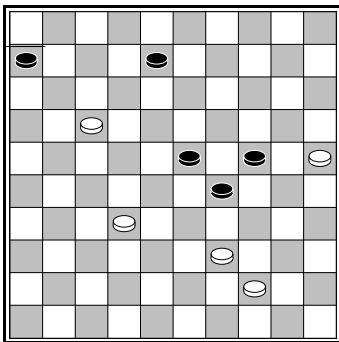
C 14.1

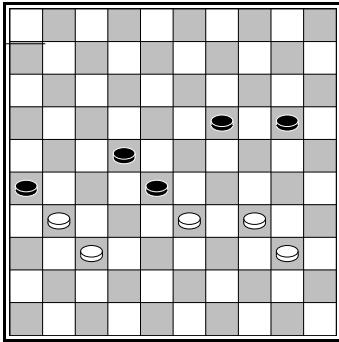
C 14.2

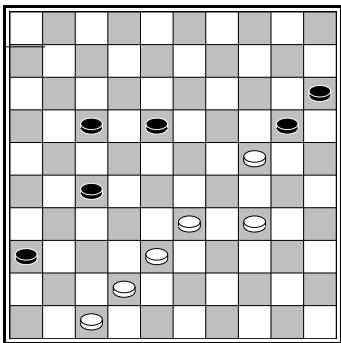
C 14.3

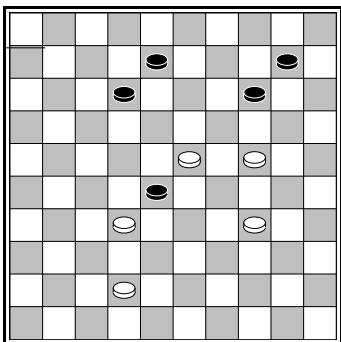
C 14.4

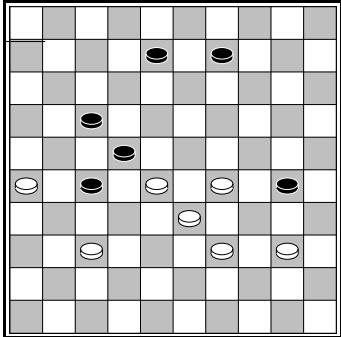
C 14.5

C 14.6

C 14.7

C 14.8